

EU-note

Til orientering af Europaudvalget og Beskæftigelsesudvalget

Revision af asbestdirektivet med uenighed om grænseværdi

Sammenfatning: Europa-Kommissionen foreslår at revidere asbestdirektivet, herunder en ny og skrapere grænseværdi for erhvervsmæssig udsættelse for asbest. Europa-Parlamentet ønsker en mere ambitiøst grænseværdi.

Regeringen støtter en skrapere grænseværdi end den i Kommissionens forslag, men tilkendegiver ikke, om den er parat til at gå lige så langt som Europa-Parlamentet. Arbejdsmarkedets parter i Danmark er uenige ift. spørgsmålet om grænseværdien.

Regeringen forventer at bede Folketinget om mandat i sagen i løbet af november 2022. Det sker formentlig på Europaudvalgets møde den 18. november.

31. oktober 2022

Kontaktperson:
Andreas Sommer
Møller (3146)
EU-konsulent

I. Europa-Kommissionen: "En fremtid uden asbest"

Europa-Kommissionen (fremover "Kommissionen") præsenterede den 28. september 2022 et forslag til revision af asbestdirektivet.

Det afgørende stridspunkt i forslaget ser ud til at blive, hvor skrap den nye grænseværdi for erhvervsmæssig eksponering for asbest skal være. Europa-Parlamentet ønsker nemlig en skrapere grænseværdi - og dermed bedre beskyttelse af arbejdstagerne - end Kommissionen.

Den eksisterende EU-grænseværdi blev fastsat i 2003 og er 0,1 fibre pr. kubikcentimeter (f/cm³). Kommissionen foreslår, at den ændres til 0,01 f/cm³.

Grænseværdien i Danmark har siden den 1. januar 2022 til sammenligning været 0,003 f/cm³.

Kommissionen konsulterede det rådgivende udvalg for sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen om grænseværdien som led i udarbejdelse af forslaget. Det rådgivende udvalg består af repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter og EU-landenes regeringer.

Udvalget kunne ikke nå til konsensus. Repræsentanterne for arbejdsgiverne og regeringerne støttede en grænseværdi på 0,01 f/cm³, mens arbejdstagernes repræsentanter ønskede en grænseværdi på 0,001 f/cm³.

Kommissionen argumenterer blandt andet for den foreslåede grænseværdi på 0,01 f/cm³ med, at denne løsning er "balanceret", idet den forbedrer beskyttelsen imod asbest uden at pålægge de berørte virksomheder "disproportionale byrder".

II. Hvad mener Europa-Parlamentet?

Europa-Parlamentet ønsker en grænseværdi på 0,001 f/cm³.

Det blev besluttet med betænkningen "Beskyttelse af arbejdstagere mod asbest", der blev vedtaget med et stort flertal den 20. oktober 2021. Ved afstemningen stemte 675 stemte for, 2 imod og 23 afstod fra at stemme.

Betænkningen havde danske Nikolaj Villumsen (EL) som ordfører og argumenterer for grænseværdien på 0,001 f/cm³ med henvisning til den internationale kommission om sundhed på arbejdspladsen; ICOH.

ICOH er en uafhængig, international sammenslutning af fagpersoner, der søger at fremme sundhed på arbejdspladsen. Det sker blandt andet i samarbejde med WHO og FN's internationale arbejdsorganisation (ILO).¹

Store dele af Europa-Parlamentets Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (EMPL) udtrykte skuffelse over Kommissionens forslag til grænseværdi på et møde med beskæftigelseskommissær Nicolas Schmit den 25. oktober 2022.²

EU-konsulenten bemærker, at det må antages, at Europa-Parlamentet vil stå stejlt på sit ønske til grænseværdi i de trilogforhandlinger, der måtte følge efter et eventuel enighed mellem EU-landene i Ministerrådet.

¹ Læs evt. mere om ICOH [her](#).

² Se evt. resumé af mødet i [Agence Europe](#).

De forskellige grænseværdier kan sammenfattes således:

EU	Kommissionen	Parlamentet	Danmark
Nuværende EU-grænseværdi	Kommissionens forslag til ny EU-grænseværdi	Europa-Parlamentets ønsker til ny EU-grænseværdi	Nuværende danske grænseværdi
0,1 fibre pr. kubikcentimeter (f/cm ³)	0,01 f/cm ³	0,001 f/cm ³	0,003 f/cm ³

III. Hvad siger arbejdsmarkedets parter og regeringen i Danmark?

Regeringens grund- og nærhedsnotat refererer høringsvar fra arbejdsmarkedets parter. De er uenige om, hvor grænseværdien skal ligge.

FH og AC ønsker en skrappe grænseværdi og finder det "stærkt bekymrende", at Kommissionen ikke er gået videre i sit forslag, hvilket sker med henvisning til Europa-Parlamentets ønske om en grænseværdi på 0,001 fibre/cm³.

FH og AC ønsker, at regeringen arbejder for; "*at den europæiske grænseværdi sænkes til den laveste grænseværdi, der allerede er implementeret blandt medlemsstaterne.*"³

DA tilslutter sig omvendt Kommissionens forslag til grænseværdi. Der sker blandt andet med henvisning til uenigheden i det rådgivende udvalg og det forhold, at det står de enkelte medlemsstater frit for at indføre skærpede nationale grænseværdier.

Regeringen skriver følgende om grænseværdien i sit grund- og nærhedsnotat og den skriftlige orientering af Folketinget af 31. oktober 2022: "*Regeringen vil aktivt støtte, at grænseværdien sænkes yderligere end de 0,01 fibre/cm³, som Kommissionen har foreslået.*"

³ Nederlandene har pt. den skrappeste grænseværdi i EU på 0,002 fibre/cm³, jf. afsnit IV.

EU-konsulenten bemærker, at regeringen med denne formulering ikke tilkendegiver, præcis hvor lav en grænseværdi, der er tale om. Kan det eksempelvis være helt ned til grænseværdien ønsket af Europa-Parlamentet?

EU-konsulenten bemærker også, at regeringen i sin konsekvensvurdering af forslaget alene har taget udgangspunkt i Kommissionens forslag. Denne fremgangsmåde er helt efter bogen, men det kunne være interessant at kende regeringens vurdering af konsekvenserne af at stramme den danske grænseværdi til niveauet forslået af Europa-Parlamentet.

IV. EU-landene kan vælge en skrapere grænseværdi

Forslaget er et såkaldt "minimumsdirektiv", og EU-landene har dermed mulighed for at gå videre end de krav, der følger af direktivet.

I forhold til grænseværdien har medlemsstaterne altså mulighed for at fastsætte en skrapere grænseværdi, der dermed giver arbejdstagerne en bedre beskyttelse.

Pt. har tre EU-lande en skrapere grænseværdi end den nuværende EU-grænseværdi. Der er tale om:

- Nederlandene: Grænseværdi på 0,002 fibre/cm³.
- Danmark: Grænseværdi på 0,003 fibre/cm³.
- Frankrig: Grænseværdi på 0,01 fibre/cm³.

Hvad er virksomhedernes omkostninger ved Kommissionens og Europa-Parlamentets forslag?

Der er en vis usikkerhed forbundet med beregningerne af virksomhedernes økonomiske omkostninger i forhold til de mulige grænseværdier på 0,01 f/cm³ og 0,001 f/cm³.

I Kommissionens konsekvensanalyse fremhæves det, at virksomhedernes udgifter til "beskyttelsesudstyr og andre tiltag til beskyttelse imod risiko" udgør henholdsvis ca. 12,5 mia. euro (omkring 93 mia. kr.) og 58,3 mia. euro (ca. 434 mia. kr.) for de to mulige grænseværdier.

Udgifterne er beregnet over en periode på 40 år og dækker over ca. 1,55 mio. berørte virksomheder. Det svarer til henholdsvis ca. 15.000 euro (omkring 112.000 kr.) og 57.000 euro (424.000 kr.) pr. virksomhed over 40 år.

Kommissionen bemærker, at størstedelen af virksomhedernes omkostninger må forventes at blive påført forbrugerne.

V. Hvordan bliver der taget stilling til forslaget, og er nærhedsprincippet overholdt?

Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 153, stk. 2 b (om arbejdstagernes sikkerhed og sundhed).⁴ Det betyder, at Ministerrådet træffer beslutning efter kvalificeret flertal, og at Europa-Parlamentet er medlovgiver efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er blandt Folketingets prioriterede EU-sager i 2022. Folketinget skal derfor undersøge, om forslaget overholder nærhedsprincippet. Forslaget er udvalgt til nærhedskontrol, da det er et politisk væsentligt forslag på et område med delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne.⁵

Kommissionen mener, at nærhedsprincippet er overholdt. Kommissionen argumenter blandt andet med, at en revideret EU-grænseværdi vil medvirke til en bedre og mere harmoniseret beskyttelse af arbejdstagere samt ens vilkår for virksomheder i hele EU.

Kommissionen fremhæver også, at et mere ensartet beskyttelsesniveau kan have positiv effekt på virksomhedernes mulighed for at agere på tværs af EU-landene.

Regeringen erklærer i sit grund- og nærhedsnotat sig enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

Fristen for at gøre indvendinger imod overholdelsen af nærhedsprincippet er den 29. november 2022.

Regeringen forventer at bede Folketinget om mandat i sagen i løbet af november 2022. Det sker formentlig på Europaudvalgets møde den 18. november.

VI. Baggrund: Hvor stort et problem er asbest i dag?

Asbest er et yderst farligt, kræftfremkaldende stof. Det har været forbudt at importere, producere og anvende asbest i EU siden 2005.

Asbest findes dog fortsat i mange bygninger, og der er især tale af ældre bygninger. Da mange ældre bygninger skal renoveres med henblik på

⁴ Artiklen kan læses [her](#).

⁵ Proceduren for nærhedskontrollen er beskrevet i Europaudvalgets beretning af 9. april 2010 om Folketingets behandling af EU-sager i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet i EU.

energieffektivisering over de kommende år, er der ifølge Kommissionen behov for en styrket indsats nu.

Ifølge Kommissionen kan op imod 78 pct. af de arbejdsrelaterede former for kræft, der er anerkendt af EU-landene, føres tilbage til asbest. Asbest kan også kobles til ca. 88 pct. af de arbejdsrelaterede tilfælde af lungekræft i EU.

Det er ikke muligt at fastsætte en nedre grænse for, hvornår asbest ikke længere er skadeligt. Asbest er nemlig et såkaldt "kræftfremkaldende stof uden tærskelværdi". Det vil sige, at det er sundhedsskadeligt at blive udsat for selv den mindste mængde af stoffet.

Derfor skal alle aktiviteter, hvor arbejdstagere kan udsættes for støv fra asbest eller asbestholdige materialer, reduceres til et minimum og under alle omstændigheder finde sted under grænseværdi for erhvervsmæssig eksponering for asbest.

Det er også grunden til, at der findes skrappe krav til beskyttelsesforanstaltninger i arbejdet med asbest i tillæg til grænseværdien.

Vil du vide mere?

Kommissionens pressemeddelelse om forslaget findes [her](#).

Forslaget om revision af asbestdirektivet er tilgængeligt [her](#).

Kommissionens konsekvensvurdering kan hentes [her](#).

Europa-Parlamentets betænkning findes [her](#).

Regeringens grund- og nærhedsnotat om forslaget kan læses [her](#) og regeringens skriftlige orientering af Folketinget af 31. oktober 2022 [her](#).

Dette dokument er udarbejdet af Folketingets Administration til brug for medlemmer af Folketinget. Efter ønske fra Folketingets Præsidium understøtter Folketingets Administration det parlamentariske arbejde i Folketinget, herunder lovgivningsarbejdet og den parlamentariske kontrol med regeringen ved at yde upartisk faglig bistand til medlemmerne. Faglige noter udarbejdet af Folketingets Administration er i udgangspunktet offentligt tilgængelige.